

תמונת מצב בעזה מאת ההומניטרי

6-9 בפברואר, נכון לשעה 17:00

ב-9 בפברואר ביטלה סוכנות אונר"א את השעיית תנועת הסחורות ההומניטריות לתוך עזה, לאחר שרשויות חמאס החזירו את כל אספקת הסיוע שהוחרמה ב-3 וב-5 בפברואר. אונר"א השעתה את תנועת האספקה ב-6 בפברואר, בעקבות החרמת עשר משאיות עמוסות בסיוע מזון ע"י המשרד לענייני רווחה ב-5 בפברואר. תקרית זו התרחשה לאחר שקודם לכן הוחרמו סיוע מזון ושמיכות ממרכז חלוקה של אונר"א ב-3 בפברואר. אונר"א הכריזה שההשעייה תיוותר במקומה עד שכל הסיוע יוחזר, ועד שיינתנו ערובות אמינות לכך שתהליך יבוא וחלוקת הסיוע לא ישובש בעתיד.

תקריות אלימות ממשיכות לערער את הפסקת האש אותה ישמה ישראל באופן חד צדדי ב-18 בינואר, ומאוחר יותר באותו היום ע"י חמאס ופלגים פלסטינים אחרים. בערבו של ה-5 בפברואר, חבר לכאורה בוועדות ההתנגדות העממיות נהרג לאחר שכוח ישראלי פתח לעברו באש שעה שהתקדם לעבר גדר הגבול בדרום עזה, כשברשותו לפי הדיווחים מתקן נפץ. פלסטיני נוסף, חמוש לכאורה, המזוהה עם הג'יהאד האיסלאמי, נהרג בתקרית דומה בצפון רצועת עזה ב-9 בפברואר.

חמושים בעזה ירו טילים לעבר ישראל ב-6, ב-8 וב-9 בפברואר, אשר גרמו לנזקים למספר מכוניות. ספינות סוחר ישראליות ירו לעבר ספינות דיג פלסטיניות ב-6 וב-8 בפברואר, ופצעו דייג ב-6 בפברואר. חיל האוויר הישראלי ביצע מספר תקיפות אוויריות ב-6 וב-9 בפברואר, בהן הותקפו מנהרות העוברות מתחת לגבול עזה-מצרים, ובניינים ושטחים פתוחים בבית לאהייה, חאן יונס, ודרום עזה. ב-7 בפברואר נכנסו טנקים ובולדוזרים ישראלים לעזה, ממזרח לכפר עבסאן, ושיטחו קרקעות. אדם אחד נהרג וחמישה נפצעו כאשר מבצעים, שזהותם אינה ידועה, הפעילו מתקן חבלה בבית קפה במרכז העיר עזה ב-5 בפברואר.

הגנה על אזרחים

לא התקבלו עדכונים רשמיים ממשרד הבריאות הפלסטיני מאז ה-5 בפברואר, אז עמד מניין ההרוגים על 1,440, מתוכם 431 ילדים ו-114 נשים. מספר זה אינו כולל את אלה שמתו בשל העדר גישה לשירותי בריאות רגילים (ובהם שירותי מיילדות וטיפול במחלות כרוניות). מספר הפצועים עדיין עומד על 5,380, מתוכם 1,872 ילדים ו-800 נשים, כך לפי נתוני משרד הבריאות. הצלב האדום עוקב אחר סוגיית הנעדרים שדווחו כנעדרים בעקבות העימות. שלושה ישראלים נהרגו ו-183 נפצעו מאז ה-27 בדצמבר שבל התקפות טילים ופצצות מרגמה שנורו בידי חמושים פלסטינים מרצועת עזה. 11 חיילים ישראלים נהרגו ו-340 נפצעו.

ההגנה על זכויות האדם של אזרחים בעזה ממשיכה לעורר דאגה. בתום ביקור בן ארבעה ימים בשטחים הפלסטינים הכבושים ובדרום ישראל, הצהירה הגברת רדיקה קומאראסוואמי, השליחה המיוחדת לענייני ילדים בעימותים מזויינים, כי "למרות הפסקת האש בעזה, ילדים ממשיכים לסבול ובמצב רעוע של חוסר ביטחון".

מקלטים

נכון ל-9 בפברואר, מקלטים שאינם בתי ספר שהפעילה סוכנות אונר"א נותרו פתוחים בג'באליה, מחנה אל שאטי (החוף) ודיר אל באלח, ובהם שוהים 388 עקורים. אלפי עזתים נותרו חסרי בית, ואולם מספרם הכללי של הפלסטינים שנעקרו מבתיהם אינו ידוע. בין המוצרים שנמצאים בעדיפות עליונה עבור התושבים נכללים שמיכות, מזרונים, יריעות פלסטיק, ערכות מטבח, ערכות היגיינה, מיכלי מים וביגוד.

בריאות

ארגון Handicap International, המתבסס על נתונים מקדמיים של משרד הבריאות הפלסטיני בעזה, מעריך כי 30 אחוזים מהפצועים במהלך העימותים נמצאים בסכנה לנכות קבועה, ויזדקקו לשיקום או לשירותים מתמחים אחרים כדי למנוע את נכותם או להקל עליה. נתון זה כפוף לשינויים עם קבלת מידע נוסף, עיבודו ואימותו.

ארגון הבריאות העולמי (WHO) מעריך ש-25 אלף עד 50 אלף אנשים נוספים זקוקים כעת להתערבות פסיכולוגית בשל השפעותיו ארוכות הטווח של העימות. קבוצות שנמצאות בסיכון מיוחד הן ילדים שהופרדו ממשפחתם, אנשים עם נכויות נפשיות קודמות, אנשים בעלי נכויות פיזיות חדשות או קיימות, קשישים שאיבדו את תמיכת משפחתם ונשים העומדות בראש המשפחה.

לפי נתוני משרד הבריאות, 608 פצועים פונו דרך מעבר רפיח בין ה-29 בדצמבר ל-22 בינואר. ארגון WHO מדווח כי 30 חולים נוספים (רובם חולים כרוניים) פונו דרך מעבר ארז בין ה-28 ל-25 בינואר. לפי נתוני משרד הבריאות הפלסטיני, כ-40 אחוזים מהחולים הכרוניים סבלו מהפרעות בטיפולם במהלך העימות. ספינה לבנונית שנשאה אספת סיוע נעצרה ע"י חיל הים הישראלי לפני שהתאפשר לה להיכנס למימי עזה ב-5 בפברואר. 1,100 יחידות של פלזמה קפואה טרייה מהאונייה הורשו להיכנס לרצועת עזה, והמטען הועבר למעבר ארז ע"י מד"א.

מים ותברואה

נכון ל-9 בפברואר, רשות המים העזתית CMWU דיווחה כי ל-50 אלף בני אדם אין גישה למים ו-150 אלף עד 200 אלף בני אדם נוספים מקבלים מים מדי 5-6 ימים. למרות שתיקוני חירום עדיין נמשכים, לא ניתן לבצע תיקונים חיוניים ללא הכנסת חלקי החילוף הנחוצים לתוך עזה, עניין שהינו בעייתי. לפי נתוני הקבוצה ההידרולוגית הפלסטינית (PHG), ברוב האזורים שהושפעו מהעימות מצטברת אשפה מוצקה (למעט העיר עזה, בה רק שכונת א-זייתון ואש-שייח' עיג'לין מתקשות בפינוי אשפה מוצקה). ארגון COOPI קיבל מימון מ'מגבית התגובה ההומניטרית בשטחים הפלסטינים הכבושים' (HERF) עבור פינוי אשפה מוצקה בעיר עזה, ויפנה 2,800 טון אשפה מדי שבוע בשלושת החודשים הקרובים. בין הצרכים הדחופים נמצאים תיקון דודי מים וחלוקתם, שיקום רשתות המים ותגבור צי המשאיות לפינוי אשפה, המפנות אשפה מוצקה. מספרן המצומצם של מיכליות המים מקשה על ארגון חלוקת המים לכל האזורים הזקוקים לאספקת מים.

מזומנים

ב-6 בפברואר אפשרה ישראל את הכנסתם של 170 מיליון ש"ח, (כ-42 מיליון דולר) מבנקים בגדה המערבית לתוך רצועת עזה. לפי נתוני 'בנק פלסטין', הזרמת מזומנים זאת תאפשר לרש"פ לשלם משכורות ל-70 אלף עובדיה העזתים. הפעם האחרונה שבה אפשרה ישראל כניסת מזומנים לעזה היתה באמצע דצמבר 2008.

ביטחון במזון

לפי נתוני ארגון המזון העולמי (WFP), ניתן למצוא כעת מוצרים בסיסיים במחירים סבירים. מדווח על מחסור בדגים טריים, עוף וסוכר, והתוצאה היא התייקרות מוצרים אלה. עלות ק"ג עוף עומדת על 20 ש"ח, וזאת בהשוואה למחיר של 3-4 ש"ח לק"ג לפני ה-27 בדצמבר, ומחיר הבשר הטרי עומד על 60-65 ש"ח לק"ג. כל 46 המאפיות מתפקדות, אולם נרשם מחסור מתמשך בגז לבישול. מתוך שש טחנות הקמח העזתיות, כל הטחנות פתוחות, למעט אחת שניזוקה קשה במהלך העימות.

הדיג התחדש בסוף ינואר. ספינות חיל הים הישראלי מגבילות בפועל את טווח הדיג ל-3 מילין ימיים מהחוף (גבול הדיג לפי הסכמי אוסלו עומד על 20 מילין ימיים). כתוצאה מכך, ניתן למצוא רק סוג אחד של דג בשוק, ומחירו גבוה, ועומד על 32 ש"ח לק"ג. ארגון FAO מעריך כי ההפסדים לתעשיית הדיג כתוצאה מהמבצע הצבאי עומדים על יותר מ-2.2 מיליון דולר.

הערכת הנזקים למגזר החקלאי המבוצעת בשיתוף פעולה בין האו"ם לארגונים לא ממלשתיים מעריכה כי הנזקים הישירים בעת הקרבות גרמו להפסדים בגובה 180 מיליון דולר, ובכלל זה הפסדים ישירים כתוצאה מנזק לתוצרת חקלאית, תוצרת מן החי ולתשתיות החקלאיות.

ב-8 בפברואר התחיל ארגון UNICEF באמצעות הארגון השותף ANERA בחלוקת עוגיות מועשרות ומיקרו-נוטריאנטים בקרב ילדי הגן. מעתה ועד אמצע מרץ 2009 יחלק האירגון 7,500 קרטונים של עוגיות מועשרות שיספיקו ל-80 אלף ילדי גן למשך חודש אחד. בשל איכות המים הירודה בעזה, חושש משרד הבריאות הפלסטיני וארגון UNICEF מהסכנה המוגברת להתפרצות מגיפות שלשולים ומחלות אחרות המועברות במים בקרב פעוטות הניזונים מפורמולה לתינוקות כתחליף להנקה. משרד הבריאות ו-UNICEF מיעצים לקבל תרומת פורמולה לתינוקות רק במידה והפורמולה תחולק למוטבים בזהירות ותחת מעקב.

חינוך

הערכת נזקים מהירה של UNDP שבדקה 170 בתי ספר ממשליים ופרטיים, מתוך 407 בתי הספר הפועלים ברצועת עזה, מצאה כי עשרה בתי ספר (שמונה ממשלתיים ושניים פרטיים) נפגעו קשות, ו-160 בתי ספר ממשלתיים ו-10 פרטיים נפגעו חלקית במהלך המבצע הצבאי הישראלי. שמונה גני ילדים ניזוקו קשות ו-60 נפגעו חלקית. שיפוץ בתי הספר שניזוקו נמצא בעדיפות עליונה.

במהלך השבוע שחלף חילקה אונר"א מחברות ל-11 בתי ספר בבית חאנון. חלוקה נוספת נעצרה שכן אונר"א לא הצליחה לייבא מחברות נוספות. אונר"א עדיין לא קיבלה אישור לייבא את הנייר הנחוץ להדפסת ספרי הלימוד הנותרים, ולכן ל-60 אחוזים מהילדים אין ספרי לימוד. תוכנית הלימודים החדשה העוסקת בזכויות אדם, שתוכננה לחנך את ילדי עזה על ערכי ההתנהגות הלא אלימה, הושפעה מכך. עשרה אוהלים של UNICEF הובאו לתוך עזה ב-8 בפברואר. האוהלים ישמשו כמרכזי לימוד באזורים שנפגעו בצורה הקשה ביותר.

חשמל ודלק

ב-6 בפברואר נאלצה תחנת החשמל העזתית (GPP) לצמצם את תפוקתה מ-60 ל-30 מ"ו בשל מחסור בחשמל. אספקת הדלק לתחנת החשמל התחדשה ב-8 בפברואר, ואפשרה לתחנה להפעיל את טורבינת החשמל השנייה ב-9 בפברואר אחר"צ; הדבר הגביר את תפוקת החשמל והעמיד אותה מחדש על רמה של 60

מ"ו. לוח הזמנים של הפסקות החשמל היזומות נותר על כנו: 8 שעות שלוש פעמים בשבוע בנפות עזה וצפון הרצועה, 6-8 שעות פעמיים בשבוע במרכז הרצועה. בחאן יונס וברפיח אין הפסקות חשמל.

בפעם האחרונה שבה הוזרמו דלק וסולר לשימוש ציבורי היתה ב-2 בנובמבר 2008. מאז, ישראל התירה את כניסתם של 50 אלף ליטר דלק ו-883 אלף ליטר סולר בלבד עבור אונר"א. כתוצאה מכך, רוב תחנות הדלק בעזה, שמספרן עומד על 240, סגורות. באזורים רבים מדווח על תורים ארוכים של מכוניות המשתרכות בתור לקבלת קצובת דלק בתחנות הדלק הפתוחות.

איגוד בעלי תחנות הדלק מדווח כי נרשמה ירידה חדה בכמות הדלק שהוברח לעזה בגבול עזה-מצריים מאז תחילת המבצע הצבאי, בעיקר בשל הרס המנהרות בידי ישראל. מקורות ברפיח מצביעים המשך הירידה בכמות הסחורות המוברחות לעזה דרך המנהרות, בשל התקפות האוויר הנמשכות של ישראל.

גישה לתוך רצועת עזה

עובדי ארגונים לא ממשלתיים ממשיכים להתמודד עם קשיי כניסה לרצועת עזה, במטרה לבצע עבודה הומניטרית. כוח אדם הומניטרי מורשה להיכנס לעזה דרך מעבר ארז רק לאחר קבלת אישור מהרשויות הישראליות. ארגונים לא ממשלתיים רבים לא קיבלו תגובה מהרשויות הישראליות בנוגע לבקשותיהם, בעוד שארגונים אחרים התבקשו לתת מידע נוסף בנוגע למנדט הספיציפי שלהם, פעולותיהם ומקורות מימנם. ארגונים אחרים לא קיבלו אישורי כניסה כלל. חוסר העקביות בתהליך אישור הבקשות מהווה בעיה מרכזית: חלק מהצוותים קיבלו אישור כניסה, אולם כשהגיעו למעבר ארז וניסו לעבור נחסמה כניסתם. במקרים אחרים הצוותים קיבלו מידע סותר מהרשויות הישראליות בנוגע לתנאים בהם יש לעמוד כדי לקבל אישור כניסה.

המעברים

ב-5 וב-6 בפברואר נפתחו מעבר כרם שלום ומעבר ארז, ואילו מעברי רפיח, נחל עוז, וסופה נותרו סגורים. שרוול המסוע בקרני היה פתוח ב-5 בפברואר וסגור ב-6 בפברואר. ב-7 בפברואר כל המעברים היו סגורים בשל השבת. ב-8 בפברואר מעבר כרם שלום היה פתוח, מעבר ארז היה פתוח למעבר אזרחים זרים ולמקרים רפואיים, בכפוף לתיאום מראש עם הרשויות הישראליות, נחל עוז היה פתוח קרני היה סגור למעט שרוול המסוע, רפיח וסופה נותרו סגורים. בין ה-5 ל-8 בפברואר נכנסו 274 מטענים לתוך עזה, מתוכם 164 עבור סוכניות הסיוע, דרם מעבר כרם שלום. 95 מטעני חיטה הועברו דרך שרוול המסוע בקרני. 792 אלף ליטר גז תעשייתי הועברו דרך נחל עוז.

למרות שהרשויות הישראליות הודיעו לקהילה ההומניטרית כי 150 משאיות יורשו להיכנס לעזה מדי יום, ברוב המקרים לא נכנסו יותר מ-120 משאיות. בנוסף לכך, ניתן להכניס רק רשימה מצומצמת של פריטים לתוך עזה. הרשימה הראשונית של המוצרים אותם יש להכניס לעזה בעדיפות עליונה הורכבה בשיתוף עם מתאם פעולות הממשלה בשטחים ב-4 בפברואר. רשימה זו תעודכן באורח שוטף באופן שתשקף את הצרכים ההומניטריים של האוכלוסייה. ב-5 בפברואר לא התאפשרה כניסתם דרך מעבר כרם שלום של מוצרים שמופיעים ברשימה תחת הקטגוריות: מחסה בסיסי, עזרי לימוד וערכות יצירה.

צרכים בעדיפות עליונה

פתיחת המעברים: יש לפתוח את כל המעברים שבין ישראל ועזה, ולהגדיל את מספר המשאיות הניכנסות ואת מגוון המוצרים שכניסתם מתאפשרת לתוך הרצועה. חיוני לאפשר את כניסתם של הפריטים הבאים:

4 המשרד לתאום הומניטארי של האו"ם – OCHA

ת.ד. 38172 ירושלים, טל: 582 5853 /9962 – 02 ochaopt@un.org www.ochaopt.org

- חלקי חילוף ודלק עבור תחנת הכוח, בתי החולים, ומתקני המים והביוב.
- בטון, חול וחומרי בנייה נוספים הדרושים לשיפוץ ותיקון בתי ספר, בתי חולים, מרפאות ובתי מגורים.

גישה הומניטארית לתוך עזה: עם תום המבצע הצבאי הישראלי חיוני לאפשר גישה הומניטרית מלאה ונטולת שיבושים לתוך עזה, ועל כל הצדדים המעורבים בעימות להבטיח זאת. סוכנויות בינלאומיות נאלצו להתמודד עם קשיים חסרי תקדים בכל הקשור לשלילת גישה לעזה מאז ה-5 בנובמבר. הגישה ההומניטרית נותרה לא אמינה ויש לבטיח שהיא תתקיים מדי יום ללא מגבלות.

מזומנים ונזילות: למרות שכמות מסויימת של מזומנים נכנסה לרצועת עזה, נחוץ להעביר מזומנים נוספים כדי להחיות את המגזר הפרטי במטרה למנוע את העמקה נוספת של התלות בסיוע.

לקריאת הדוח בשפה האנגלית פנו ל:

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_gaza_humanitarian_situation_report_2009_02_09_english.pdf